

NIEUWSBRIEF OKTOBER 2022

Leden van HoekscheWaardDuurzaam,

Hebben we nog wel grip op wat er op ons afkomt?

In de nieuwsbrieven van januari, april en juli van dit jaar schreef ik nog vrij optimistisch over wat HWDuurzaam deed en van plan was te doen. Over samenwerking tussen milieu-organisaties, lokale energiecoöperaties en landbouworganisaties, om elkaar te steunen bij de oplossing van problemen die op ons afkwamen. Nu zie ik toch wel meer donkere wolken.

In januari kon u lezen: dat de snelle klimaatverandering een gevolg is van menselijk handelen, zal door niemand meer worden ontkend. Het hoge CO2 gehalte in de atmosfeer, uitgedrukt in ppm, is de boosdoener. Meer energie uit zon en meer CO2 opname door aanleg van natuur en bos zou bijdragen aan de oplossing.

In april schreef ik over ons voorstel voor een energieconsortium. De eerste opdracht aan zo'n consortium zou kunnen zijn: onderzoek naar de mogelijkheid van warmtenetten en individuele oplossingen in de Hoeksche Waard.

In juli schreef ik over ons document "Handen uit de mouwen". Hierin worden drie onderwerpen genoemd: 1. Uitvoering van de warmtetransitie, 2. Faciliteren van een energienetwerk, 3. Mee ontwikkelen en profiteren van grootschalige zon- en windprojecten.

Nu denk ik meer: Wat overkomt ons? Hebben we wel enige grip op wat er op ons af komt? Ook in de Hoeksche Waard zien we omgekeerde vlaggen. Nadat het stikstofbeleid, zoals vastgelegd in het PAS, door de Raad van State was beoordeeld als niet passend bij de afspraken die wij binnen de EU mede hadden gemaakt, gingen veel activiteiten in bouw en veeteelt op slot.

Wat landelijk agrarisch beleid en ook de financiering ervan door banken, waaronder de Rabo, heeft gestimuleerd bleek acuut verwerpelijk. De Rabo bank zou met de kennis van nu, anders hebben geadviseerd. Maar is die kennis van nu echt zo nieuw? Was het verlies van biodiversiteit door te hoge stikstofneerslag niet al veel langer bekend? Hadden we niet al eerder vraagtekens mogen zetten bij ons verdienmiddel, dat gericht was op productie voor de wereldmarkt? In dit stadium is het vooral van belang: hoe lossen we het probleem op zonder de kosten ervoor door te schuiven naar een toekomstige generatie?

Door het stikstofprobleem, dat voor een landbouweiland als de Hoeksche Waard zeer ingrijpend is, lijkt het klimaatprobleem wat op de achtergrond geraakt. Uitstoot van CO2 en NH3 is echter niet gestopt, integendeel. Door maatregelen wereldwijd is de snelheid waarmee het CO2 gehalte in de atmosfeer stijgt wat afgenomen, maar er is nog steeds sprake van een stijging. Met de huidige maatregelen komen we nog steeds in de buurt van de 3 graden Celsius temperatuurstijging wereldwijd. Op dit moment zitten we op 1,2 graden stijging:

Pakistan is een nieuw voorbeeld van de problematiek die dat kan opleveren. Dat wil niet zeggen dat de problematiek van Bangladesh en de eilandstaten in de Stille Oceaan zijn opgelost. Ze zijn alleen even niet in het nieuws. Dat geldt ook voor het westen van Nederland, waar de Hoeksche Waard onderdeel van is. Onze waterproblemen, de zeespiegelstijging en de extremen in droogte en regenval in het stroomgebied van Maas en Rijn, worden alleen maar meer pregnant. Er over praten helpt alleen als het tot actie leidt.

HWDuurzaam is een kleine lokale energiecoöperatie. De ontwikkelingen op de energiemarkt gaan ons derhalve direct aan. Tijdens onze algemene ledenvergadering op 17 mei dit jaar hield André Dippell een lezing over de prijsontwikkeling op de energiemarkt. Hij legde uit dat niet het volume aan gas oorzaak was van de enorme prijsstijging maar de onzekerheid op de markt. Die onzekerheid is sindsdien alleen maar groter geworden. Die onzekerheid is zelfs een bewust oorlogswapen geworden.

De pijpleidingen Nordstream 1 en 2, miljardenprojecten die hoogcalorisch gas van Rusland naar West-Europa transporteerden zijn gesaboteerd. Laten we niet discussiëren over de vraag door wie, maar dat het de onzekerheid op de markt en dus de prijzen voor energie enorm verhoogt, zagen we onmiddellijk. Dat de NMA die verhoging voor particuliere gebruikers een maand uitstelt, betekent niet dat energiearmoede niet veel meer mensen gaat overkomen dan we bedachten toen we in ons program van actie schreven dat we door zelf zonneweiden mee te ontwikkelen energiearmoede wilden helpen voorkomen.

Wij schamen ons zeer voor de vluchtelingenproblematiek, die zich het duidelijkst laat zien in Ter Apel. Het kan toch niet zijn dat mensen in Nederland buiten moeten slapen! Artsen Zonder Grenzen heeft zich ermee bemoeid. Toch was dat slechts symptoombestrijding. We hebben vluchtelingen uit Oekraïne vrij gemakkelijk opgenomen. Gemeld wordt dat 40% van hen reeds werk heeft gevonden in Nederland. Hoeveel van hen zich blijvend in ons land zullen vestigen is onzeker, maar dat we veel extra handen kunnen gebruiken is wel duidelijk. Ook vluchtelingen uit andere landen willen best werken. Hen gedurende hun aanvraag-procedure uitsluiten bevordert hun latere inpassing in de arbeidsmarkt niet. De benoeming van de wereldwijde migratie als vluchtelingenproblematiek, bevordert het idee dat migranten alleen op onze goede sociale voorzieningen afkomen en niet willen bijdragen aan ons arbeidspotentieel. Waarom aan Turkije veel geld betalen om mensen tegen te houden, die daar dan in slechte omstandigheden buiten slapen, terwijl wij heel veel handen nodig hebben?

Wij, in de Hoeksche Waard hebben geen slechte ervaring met vluchtelingen. Kunnen we onze landelijke overheid misschien stimuleren om een positievere migratiepolitiek te gaan voeren en ook uit te dragen in Europa. Het huidige beleid verkwist arbeidspotentieel.

Oorlog in Europa, met wapens in Oekraïne, hybride op het hele continent. Inflatiecijfers die we ons niet eerder konden voorstellen. Hoe serieus moeten we dreigementen met nucleaire wapens nemen? Dreigementen om de energietoevoer af te sluiten, zijn behoorlijk definitief geworden door de sabotage van Nordstream 1 en 2. Ons leven is sterk afhankelijk geworden van nog veel meer pijpleidingen, elektriciteits- en dataverbindingen.

Dreigementen met het inzetten van nucleaire wapens kunnen wel eens een camouflage zijn voor dreigementen met het saboteren van nog meer verbindingen waar ons huidige niveau van leven van afhankelijk is. Zowel nucleair geweld als sabotage kan ons leven beïnvloeden op een manier die nauwelijks is voor te stellen. Ik wil het me niet voorstellen!

Waar gaan we heen of wat komt er op ons af? Ieder zijn eigen probleempje oplossen, is nu een gepasseerd station. We zullen het samen en geïntegreerd moeten doen. En ja, we zullen de klimaatverandering moeten stoppen bij 1,5 graad Celsius, het verlies aan biodiversiteit, zowel boven als onder de grond, moet hersteld worden, de energiecrisis gaat ons leven enorm negatief beïnvloeden, door te weinig handen om uit de mouwen te steken kunnen we de huizen niet meer verduurzamen.

En dan heb ik nog niets gezegd over de grondstoffen problematiek, de voedselproblematiek en de nog niet opgeloste pandemie. Ben ik een pessimist die geen uitweg ziet of zoekt, of gaan we er toch samen tegenaan? Nee ik blijf optimistisch.

Laat ik toch weer even lokaal denken en zoeken naar oplossingen. Het kaartje met stikstofeisen dat getoond werd bij het nog lang niet voltooide Nationaal Programma Landelijk Gebied heeft het programma wat in diskrediet gebracht. Jammer, want het idee dat daarmee lokale problemen in samenhang kunnen worden opgelost spreekt mij zeer aan. Wij willen graag voedsel blijven produceren op onze hoog kwalitatieve landbouwgrond. Landbouw en veeteelt zullen moeten extensiveren - zelfs Sjaak van der Tak van LTO Nederland erkent dat nu openlijk - waardoor de opbrengst per hectare zal afnemen. Technische middelen om CO2 te reduceren staan nog in de kinderschoenen, we moeten dus extra natuur creëren en landbouw uitoefenen op een manier dat meer CO2 kan worden vastgehouden in de bodem.

Zon op daken zal de voorkeur moeten hebben boven zon op land, maar dan moeten wel de hobbels die dat nu tegenhouden, worden weg genomen. Aan het Nationaal Programma Landelijk Gebied is een buidel geld van miljarden gekoppeld. Nog niet duidelijk is hoe dat geld verdeeld en besteed gaat worden. Een goed samenhangend en uitgewerkt plan waarin energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteitsherstel, voedselveiligheid en stikstofreductie worden aangepakt, zal zeker de Hoeksche Waardse problemen kunnen verkleinen. Laten we daar samen aan gaan werken.

*Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van HoekscheWaardDuurzaam,*

Piet Jansen, voorzitter